

Het leven in ons dorp

Leren van het verleden

Leren van de wereld om je heen kan soms heel dichtbij. Op OBS de Uilenspiegel gaat groep 3-4 op zoek naar het verleden van hun eigen dorp Boekel. Leerkrachten Juul en Floor vertellen hoe een bezoek van de vader van Juul zorgt voor een hoge betrokkenheid en interessante kwesties.

De kinderen van de twee groepen 3-4 zitten in de kring, in afwachting van wat er gaat komen.

We kijken in de ochtend een filmpje over het leven in het dorp in de jaren '60. In kleine groepjes gaan de kinderen in gesprek over de verschillen die ze zien tussen toen en nu. Sommige groepjes pakken een wisbordje en schrijven de verschillen op. Een ander groepje pakt een A3-papier, tekent de verschillen en schrijft er woorden bij. Na de gesprekken komen de kinderen in de kring en bekijken we wat eenieder is opgevallen. Er worden verschillen genoemd zoals het gebruik van paard en wagen en dat er nu veel meer auto's zijn. De kleding

van de mensen was anders dan dat de kleding nu is. Ook zijn de wegen niet allemaal verhard, er waren veel straten van zand.

De kinderen zien grote kannen op een kar staan, wat zijn dat voor dingen? Een kind uit de klas herkent zo'n kan, zij hebben deze thuis. Het is een melkkan. Deze worden nu niet meer gebruikt.

We lezen een verhaal voor van het project Erfgoed Brabant, waarbij de kinderen in aanraking komen met het vroegere leven in een dorp. En bekijken een filmpje op Schooltv over het leven in het dorp in de jaren '50.

Na het verhaal en de film gaan de kinderen

aan de slag met het opschrijven van vragen. Je hebt nu verschillende dingen gezien en gehoord over het leven in het dorp zoals het vroeger was, wat zou je willen weten over die tijd?

Kinderen schrijven vragen op zoals: Had den ze toen een computer? of Hoe maakten men het eten? en Hoe zag de school eruit? We schrijven de vragen op stroken en leggen ze in de kring. Met de hele groep bekijken we welke vragen we zo kunnen beantwoorden en welke vragen we verder uit willen gaan zoeken.

Dan komt in de middag bezoek.

Mijn vader (woonachtig in het dorp waar de school staat) komt de klas in met een oliekannetje, gewichten van de vroegere winkel van opa en een oude telefoon met een draaischrijf. We bekijken en bespreken de voorwerpen. Waarvoor werden ze gebruikt? De kinderen komen met meerdere ideeën: "Een kannetje voor water dat we meenemen als we gaan kamperen?" "Een benzinekannetje, misschien iets voor de auto?", zegt een van de kinderen.

Bij het zien van de telefoon weten sommige kinderen wat het is. "Een telefoon", wordt er geroepen. Een van de kinderen zegt: "Ik weet wat dat ene ding is met die cijfers, dat is een hele oude telefoon." Een ander kind vraagt: "Als dat een telefoon is waar moet

je dan op drukken om te bellen?” Bij het zien van de gewichten weten de kinderen direct wat het is, alleen waar het voor gebruikt werd bespreken we. Dat je nog geen verpakkingen had van een kilo en dergelijke in de supermarkt. En dat de dingen die je kocht afgewogen werden voordat je ze moest betalen.

Bij ieder voorwerp vertelt mijn vader vervolgens wat het is en waarvoor het daadwerkelijk gebruikt werd. Kinderen komen al snel met voorwerpen die zij nu kennen uit hun dagelijkse leven in plaats van welke ervoor in de plaats zijn gekomen.

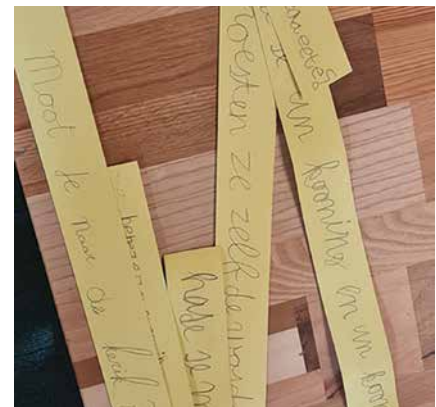
We pakken de vragen erbij die we in de ochtend gemaakt hebben. Er ontstaat een mooi kringgesprek over het vroegere leven in het dorp. Het meest betrokken zijn de kinderen bij de telefoon. Er waren ook niet zoveel telefoons in het dorp, alleen de pastoor, de burgemeester, het psychiatrisch ziekenhuis en mijn vaders ouders hadden een telefoon. Dus even snel iemand bellen ging sowieso niet. Hierdoor komen de gesprekken tussen de kinderen op gang, je merkt meteen dat dit de kinderen aanspreekt. Hoe moest je dan iemand bereiken als je af wilt spreken? En wat een gedoe zo'n draaischijf op de telefoon. Je moet dan helemaal opnieuw beginnen wanneer je een cijfer verkeerd draait.

Een andere kwestie die de kinderen interessant vinden is het belang van de kerk voor de mensen in het dorp. Mijn vader vertelt dat iedereen in het dorp naar de kerk ging op zondag. En dat er thuis voor het eten en voor het slapen gaan gebeden werd. De pastoor was een man met aanzien waarbij je om advies ging vragen. Sommige kinderen vertellen dat ze nog nooit in de kerk zijn geweest en dat ze de pastoor nu helemaal niet kennen. Anderen vertellen dat ze soms nog in de kerk komen, maar niemand iedere week. Omdat zoveel kinderen nieuwsgierig zijn naar de kerk regelen we een bezoek. In de ochtend voordat we gaan, lezen we eerst samen een tekst over de kerk. In tweetallen nemen we deze tekst door en worden de belangrijke weetjes uit de tekst gehaald. Wanneer kinderen vragen hebben schrijven ze die op. Deze weetjes bespreken we in de kring. De vragen nemen we mee naar de kerk.

In de kerk krijgen we een rondleiding door de kapelaan van Boekel. Hij heet ons welkom in de kerk en vertelt over het gebouw en over de kerkelijke gebruiken. De kinderen krijgen alle gelegenheid tot het stellen van hun vragen. Daarna volgt een rondleiding. Terug in de klas maken we tekeningen voorzien van beschrijvingen van de kerk.

De volgende dagen nemen de kinderen verschillende voorwerpen mee die passen bij ons thema. Een melkkan, een wasbord, een postoel. De spullen gebruiken we in de huishoek om het spel te verrijken. Omdat het zoveel spullen zijn besluiten we een museum te maken met allemaal gebruiksvoorwerpen van toen.

De kinderen hebben door het bezoek in de klas, de uitstapjes die we hebben gehad en de teksten en boeken die we hebben gelezen en besproken een heel compleet beeld van het leven in het dorp van vroeger gekregen. Het thema is écht doorleefd. En op bijna elke vraag die ze aan het begin van het thema gesteld hebben, is een antwoord gevonden!

i Floor Knuit en Juul Aldenhuijsen zijn allebei groepsleerkracht op OBS Uilenspiegel in Boekel. Daarnaast is Juul procesbegeleider bij Tweemonds.